

V E N D I M
Nr.23, datë 25.7.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Zija Vuci	Anëtar i	“	“
Gjergj Sauli	Anëtar i	“	“
Alfred Karamuço	Anëtar i	“	“
Kristofor Peçi	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Sokol Sadushi	Anëtar i	“	“
Kujtim Puto	Anëtar i	“	“

me sekretare Arbenka Lalica, më datat 30.4.2003, 3.6.2003 dhe 9.6.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.22 Akti që i përket:

KËRKUES: MYSTEHAK RAMA, përfaqësuar nga avokat Remzi Kruja, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. NAZMIE SEDARI, FJORILDA SEDARI, përfaqësuar nga Xhezmi Sedari, me prokurë.

2. XHEZMI SEDARI, përfaqësuar nga avokat Aldo Zadrime, me prokurë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si antikushtetuese i vendimeve nr.523, datë 3.5.2001 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.512, datë 3.5.2002 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Neni 42 i Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë”

Kërkuesi ka parashtruar këto shkaqe për shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve të lartpërmendura:

- Gjykata e apelit nuk ka zhvilluar një proces të rregullt ligjor sepse nuk ka respektuar asnjë nga detyrat e vëna nga Gjykata e Lartë dhe ka cënuar rëndë interesat e tij;

- Gjykata e apelit refuzoi kërkesën për çeljen e hetimit gjyqësor dhe marrjen e provave në kundërshtim me kërkesat e nenit 465 të Kodit të Procedurës Civile;

- Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, duhet të respektonte vendimin e tij të mëparshëm për marrjen e provave dhe për zgjerimin e hetimit gjyqësor.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Kujtim Puto, përfaqësuesit e kërkuesit, të subjekteve të interesuara dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Me vendimin nr.782, datë 16.3.1999, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkuesit Mystehak Rama, ngritur kundër subjekteve të interesuara Xhezmi, Nazmie e Fjorilda Sedari, për njohjen bashkëpronarë mbi një shtëpi banimi. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.820, datë 3.6.1999, ka ndryshuar vendimin e gjykatës së rrethit dhe e ka njohur kërkuesin bashkëpronar. Mbi ankimin e subjekteve të interesuara, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.1042, datë 12.10.2000, ka prishur vendimin e gjykatës së apelit dhe e ka dërguar çështjen për rigjykim me arsyetimin se vetëm jetesa e përbashkët, nuk është e mjaftueshme për të pranuar që palët e kanë ndërtuar shtëpinë për të qenë bashkëpronarë mbi të dhe se gjykatat duhet të shqyrtonin, nëse ndërmjet palëve ka pasur ndonjë marrëveshje për krijimin e bashkëpronësisë.

Në rigjykim, gjykata e apelit, nuk ka pranuar kërkesën e kërkuesit për të riçelur hetimin gjyqësor e për të pyetur dëshmitarët e paraqitur prej tij me arsyetimin se çështja është e sqaruar në

gjykimet e mëparshme dhe se vetë pohimet e paditësit e provat shkresore të administruara, krijonin bindjen se nuk ka pasur marrëveshje bashkëpronësie ndërmjet palëve.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në vendimin nr.1042, datë 12.10.2000, ka dhënë disa udhëzime, të cilat, sipas nenit 486 të Kodit të Procedurës Civile, ishin të detyrueshme për gjykatën e apelit. Por, në kundërshtim nga sa pretendon kërkuesi, kjo gjykatë në rigjykimin e çështjes nuk ka zhvilluar një proces jo të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42/1 të Kushtetutës. Gjykata e apelit i është përmbajtur udhëzimeve të Gjykatës së Lartë si për interpretimin e ligjit, ashtu dhe për vlerësimin e provave pa cenuar parimet kushtetuese të procesit gjyqësor. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë nuk ka vënë detyra konkrete për marrjen e provave, por se gjykata e apelit ka bërë vlerësimin e provave të ndodhura në dosje, si ato me shkrim, ashtu dhe me dëshmitarë. Pas këtij vlerësimi ajo arriti në përfundimin që provat e ndodhura në dosje, sidomos ato me shkrim së bashku me pohimet e vetë kërkuetit, vërtetë se nuk kishte marrëveshje për krijimin e bashkëpronësisë në shtëpinë e banimit.

Gjithashtu gjykata e apelit nuk i ka vënë palët në kushte pabarazie, qoftë përsa i përket paraqitjes së provave në proces, qoftë përsa i përket zbatimit të parimit procedural të kontradiktoritetit. Në gjykimet e mëparshme, gjykata u ka dhënë mundësi të dy palëve të paraqesin provat, të cilat janë vlerësuar edhe në rigjykimin në gjykatën e apelit. Kjo e fundit e ka mbështetur vendimin e saj në shpjegimet, dokumentet e provat e tjera të sjella nga palët, për të cilat këto të fundit kanë debatuar duke shprehur opinionet e prapësimet e tyre pa u vënë në kushte pabarazie dhe pa iu mohuar ndonjë e drejtë që lidhet me cenimin e së drejtës së mbrojtjes në kuptimin kushtetues. Nëse gjykata e apelit çmoi që nuk është e nevojshme marrja e provave të tjera me dëshmitarë, nuk do të thotë se i ka mohuar kërkuetit të drejtën e mbrojtjes. Nga arsyetimi i vendimit të gjykatës së apelit del se arsyeja e mosmarrjes së provave me dëshmitarë në rigjykim nuk kishte të bënte me cenimin e parimit të barazisë së armëve, por me vlerësimin dhe rëndësinë e tyre nga këndvështrimi i zgjidhjes së drejtë të çështjes.

Gjykata Kushtetuese nuk gjen elementë të procesit jo të rregullt ligjor në kuptimin kushtetues edhe në vendimin nr.512, datë 3.5.2002 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, dhënë në dhomën e këshillimit. Ky kolegji, sipas kompetencave të veta, ka arritur në përfundimin se nuk ka shkaqe për për kalimin e çështjes në gjyq, duke u bazuar në nenin 480 të Kodit të Procedurës Civile pas shqyrtimit të shkaqeve të parashtruara në rekurs dhe dokumentacionit të dosjes. Nga ana tjetër, jo çdo moszbatim detyrë përbën proces jo të rregullt në kuptimin kushtetues, aq më tepër që vetë Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka vlerësuar si janë zbatuar detyrat e veta kur vendosi moskalimin e çështjes në seancë gjyqësore.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131/f të Kushtetutës, si dhe të nenit 72 e vijues të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Rrëzimin e kërkesës;
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Nuk jam dakord me mendimin e shumicës. Vendimi nr.523, datë 3.5.2001 i Gjykatës së Apelit Tiranë, është rrjedhojë e një procesi jo të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42/1 të Kushtetutës dhe si rrjedhojë ai duhet shfuqizuar si antikushtetues.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, duke prishur vendimin e mëparshëm të gjykatës së apelit, krahas orientimeve për vlerësimin e bashkëpronësisë ndërmjet palëve, ka pranuar se regjistrimi i shtëpisë në pronësi të të paditurit Xhezmi Sedari “është i pavlefshëm, sepse është bërë mbi bazën e një vendimi gjyqësor për vërtetimin e faktit të ndërtimit”. Duke e konsideruar të pavlefshëm këtë

regjistrim dhe duke pranuar se “gjykatat duhet të shqyrtonin, nëse ndërmjet palëve ka pasur ndonjë marrëveshje për krijimin e bashkëpronësisë”, Gjykata e Lartë orienton që duhet të merren provat e reja.

Qëndrimi i gjykatës së apelit është antikushtetues, sepse ajo jo vetëm nuk ka zbatuar këto detyra që në fakt përbëjnë shkakun e dërgimit për rigjykim, por i ka mohuar njërës palë të drejtën e paraqitjes së provave. Marrja e këtyre provave mund t’i jepte drejtim tjetër zgjidhjes së çështjes. Në këtë mënyrë ajo ka vepruar në kundërshtim me nenet 486 e 493 të Kodit të Procedurës Civile, sipas të cilit udhëzimet e Gjykatës së Lartë janë të detyrueshme për gjykatën që rishqyrton çështjen.

Barazia e armëve dhe e shanseve dhe parimi i kontradiktoritetit janë elemente të procesit të rregullt ligjor edhe në kuptimin kushtetues. Prandaj, gjykata e apelit kishte detyrë të krijonte mundësi të barabarta për pjesëmarrjen e palëve dhe për të drejtën për të paraqitur provat, aq më tepër që kjo ishte vënë si detyrë nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë. Në të vërtetë në gjykimin në apel jo vetëm që kërkuesit iu mohua kjo e drejtë që kishte të bënte drejpërdrejt me mbrojtjen e tij në gjyq, por ashtu siç veproi gjykata, kërkuesi e ndjeu veten në pozita të disfavorshme përballë kundërshtarit të tij.

A N Ë T A R

K. Puto